

at komme den kongelige Landbohøjskole til Gode, skulde Halvdelen af de Penge gives til de smaa Landbrugsstoler. De ville være meget taknemlige, selv om de kun faae en Tiendedel, men jeg siger, at mit Forslag er billigt i Forhold til, hvad disse Landbrugsstoler have udrettet. Der staar udmærket dygtige Lærerkræfter i disse Landbrugsstolers Tjeneste, men de ere saa usfelt paastjonnede, at mange Steder maa Forstanderne selv gjøre private Opoffrelser af deres egne Sommer, og dersom de ikke kunne det, maa Skolerne gaa ind. Der kan paavises flere udmærkede Landbrugsstoler, hvor Forstanderen af sin egenomme maa søge at holde den oppe, ellers gaar den ind, og kommer man til Ministeriet og forlanger Penge. Spørger Ministeren, om Forstanderen er Venstre eller Høire. Er han Venstre, skal han svare Told og det en dyr Told af sine Anstuelser, men er han saa heldig at være paa Ministerens Side, faar han maaske et Bidrag; det er altsaa ikke af Hensyn til Landbrugets Udvikling, at man belønner Manden, det er af Hensyn til hans politiske Anstuelser. — At gaa ind paa de enkelte Paragrafer af Lovforslaget anser jeg ikke for rimeligt, saa meget mindre som de af to ærede foregaaende Talere ere blevne grundig gennemgaaede.

Tutein: Jeg kan ikke tage Ordet i denne Sag uden selvsølgelig at udtale min Sympathi for, at man søger at komme til at udvide den Undervisning, der gives Agerdyrkerne her i Landet. Der er maaske næppe noget Land, der i den Grad fortjener en udvidet Undervisning for Agerdyrkerne som netop Danmark. Det er ikke alene de større, men ogsaa de mindre Agerbrugere, der her i en ganske mærkelig Grad tilegne sig Videnskabens Resultater. Man kan ikke reise i Udlandet og se Agerbruget der, og man kan ikke tale med fremmede Agerbrugere, som have besøgt vort Land, uden at faae konstateret en ganske overordentlig Forstjelmellem vort Land og de fremmede Lande i den Henseende, at Bondestanden hos os i en ganske mærkværdig Grad følger med og benytter de Resultater, som Videnskaben kommer til. Dette gjør naturligvis, at der er saa meget mere Anledning for os til at udvide og forbedre den bestaaende Undervisningsanstalt. Jeg skal med Hensyn til selve

denne indstrænke mig til, da nu flere ærede Talere have udtalt deres Anstuelser derom, at gjøre disse ærede Talere opmærksomme paa, at denne Centralanstalt har mere end dette ene Diemed, det ene Formaal at undervise. Det synes, som om de Herrer, der have udtalt sig, have i en ganske overordentlig Grad kun taget Hensyn til Anstaltens undervisende Virksomhed; de maa imidlertid hufte paa, at den har en anden og maaske endnu højere Betydning, idet den saa at sige udarbejder det videnskabelige Materiale, som betinger hele vort Agerbrugs Fremskridt. De maa ikke tage Budgettet for Landbohøjskolen og se, hvad den har kostet at anlægge og kostet at drive, eller tage Elevantallet og sige, at hver af disse Elever koster aarlig saa og saa meget. Det er ikke tilstrækkeligt. Anstalten udarbejder den landøkonomiske Videnskab her i Landet, og jeg vil sige til de Herrer, der særlig have fremhævet Betydningen af de lokale Skoler omkring i Provindserne, at jeg for mit Vedkommende skal være særlig villig til, naar der er Anledning dertil, at understøtte disse Skoler, men jeg vil samtidig bede Dem erindre, at den Næring, disse Skoler give deres Elever, søge de til sig fra det centrale Institut i Kjøbenhavn; derfra faae de deres Videnskabelighed, og der have Lærerne ved Provindsstolerne faaet den Udvikling, de udbrede i Provindserne. Der er derfor for mig nogen Betænelighed ved flere af de Forslag, som ere fremkomne her om Stolens Flytning fra Kjøbenhavn og forskellige andre Foranstaltninger, denne vedrørende. Hvad der er rigtigt her, skal jeg ikke udtale mig bestemt om paa dette Punkt, men jeg vil bede de Herrer, som faae med Sagen at gjøre, vel at erindre det væsentlige Arbejde, som Landbohøjskolen har, nemlig at være vort Agerbrugs videnskabelige Institution. — Det er dog imidlertid ikke for at komme til at tale om selve Landbohøjskolens Indretning; at jeg har tilladt mig at forlange Ordet i Dag. Jeg har ved næsten hvert af de Lovforslag, der ere forelagte her, og som gaa ud paa Bevillinger her fra Thinget, havt lyst til at komme med nogle Bemærkninger om Udgiftsspørgsmaal, som ligesaa godt kunde have været fremtatte ved enhver anden Bevillingslov, der har været os forelagt, som ved denne, men jeg har havt en Følelse af, at